

puis innspilling fra 1970 når det gjelder Leipzig-koralene.

Fagius presenterte Leipzig-koralene først, og fikk dermed startet sin Bach-syklus med den store «pinse-toccaten» BWV 651. Dermed får han virkelig satt tonen. Fagius betoner også det virtuose, og spiller relativt raskt på 5:17 mot Nordstogas 6:39. Det er omtrent 20 % raskere. (Likevel kommer han ikke opp mot Michel Chapuis, som i sin tid satt fartsrekord og feide gjennom på ca. 4:30.) Nordstogas fokus blir like ildfullt, men mer massivt. Likevel: Schnitger/Ahrendt-plenoet er så plastisk at det ikke blir statisk, og Nordstoga er tydeligheten selv i komplementær-rytmikken.

Nå må det også sies at Nordstoga ikke starter med Leipzig-koralene, men Schübler-koralene. Og uansett hvor flott BWV 645 (*Wachet auf*) er, blir det en litt forsiktig start. Alle seks satsene er ganske innadvendte, og jeg savner et mer monumentalt preludium slik programmet er disponert. BWV 645 er for øvrig den eneste satsen jeg har litt innvendinger til: Gjennomgående virker pedalstemmen litt for sein i ansatsen, bassen er litt «på hæla». Det rettes imidlertid raskt i de øvrige Schübler-koralene, der Nordstoga viser sikkert spill og stor registreringskunst. Han spiller gjennomgående litt langsommere enn Fagius, men har mer effektive registreringer og jevnere flyt gjennom satsene. Særlig er BWV 647 (*Wer nur den lieben Gott lässt walten*) nydelig utformet, og Nordstogas Principal 8' i manual gir mye bedre linjeføring enn Fagius' Quintadena.

I Leipzig-koralene trekker vi så fram enkelte satser. BWV 652 (*Komm, heiliger Geist*) er den lengste koralbearbeidelsen

fra Bachs hånd, og Nordstoga har mot nok til å ta den tiden det trenger. Uten å virke laid back eller passiv bruker han 10:24 mot Fagius' 8:57. Hver frase i koralmelodien blir gjenstand for omhyggelig for-imitasjon i alt, tenor og bass før sopran kommer inn med cantus firmus på egen manual. Kontrasten til den pinse-flammende BWV 651 er enorm. De fleste som framfører denne satsen faller for fristelsen til å spille for raskt, og i alle fall øke farten i Halleluja-frasen (fra t. 186). Her ser man sitt snitt til å bli ekstatisk utadvendt, og mange legger på en mixtur her. Så ikke Nordstoga. Han beholder samme registrering og lar musikken dvele. Det melismatiske blir ærbødig tilbakeholdt. Overraskende – slik har jeg aldri tenkt avslutningen. Men meget effektfullt, og i sammenhengen svært overbevisende!

Et av Nordstogas desiderte høydepunkter er BWV 653 (*An Wasserflüssen Babylon*.) Denne satsen har for meg alltid stått som noe av det ypperste Bach har skrevet, og Nordstoga treffer perfekt. Registrering, betoning, tempo, affekt – det hele er bare fantastisk nydelig! Fagius spiller også denne godt og registrerer etter samme prinsipp som Nordstoga, men pedalen i Magnusson/Cahman-orgelet er veldig svak med gedakter 16'+8', og store G er stort sett fraværende. Også Chapuis har forstått hvordan denne satsen skal angripes, og har en tilnærming i samme gate som Nordstoga og Fagius. Klangmessig er imidlertid Chapuis adskillig mer «moderne», i og med instrumentet.

Ellers trekker vi fram to overraskende registreringer fra Nordstoga: I BWV 656 (*O Lamm Gottes*) beholdes den tilbakeholdte 8'-baserte grunntoneklangen gjennom alle tre strofer, mens Fagius går fra Princi-